

Een aanrijding op de parkeerplaats van school, een ongeluk in het scheikundelokaal, gehoor- en stemproblemen bij gymnas-tiekdocenten en uitval door werkstress. Voor al dit soort veiligheids- en gezondheidsrisico's is de school primair verantwoor-delijk. Maar hoe voorkom je dat het fout gaat? Waar zijn praktische informatie en hulpmiddelen te vinden? Een interview met Rick van Workum van Voion.

“Bij stressklachten wordt maar zelden aan arbeidsomstandigheden gedacht”

Iedere onderwijssector heeft een eigen arbocatalogus. Die voor het voortgezet onderwijs is tamelijk omvangrijk. Daarin zijn de normen voor o.a. schoonmaak en onderhoud, bedrijfshulpverlening en agressie, onveiligheid en werkstress opgenomen. Maar ook de eisen en normen voor de inrichting van de belang-rijkste ruimten in een schoolgebouw zijn beschreven in de arbocatalogus. In gesprekken met architecten, bouwadviseurs en inrichters bij bouw- en renovatie-projecten ontstaat gemakkelijk verwarring over die normen. Om dat te voorkomen stemt Voion de normeringen in de arbo-catalogus af op die in het Kwaliteitskader Huisvesting VO van Ruimte-OK. “Dan hoeft je niet meer te discussiëren over futilitei-ten als een raam dat 10 centimeter hoger of lager moet, maar kun je praten over hoe zo'n ruimte optimaal voor het onder-wijs kan worden ingericht.”

Goed arbobeleid

Solide arbobeleid begint met inzicht in veiligheids- en gezondheidsrisico's; dat is precies wat de RI&E oplevert (zie kader). Die kan worden gedaan met behulp van een arboscan. De Arboscan-VO leidt scholen in het voortgezet onderwijs aan de hand van een aantal vragen door de

inventarisatie. De uitkomst wordt door een gecertificeerd arbo-deskundige getoetst. Als een school na de scan met de geconstateerde risico's aan de slag gaat, is dat voor de inspectie een signaal dat de school zijn best doet om goed voor het personeel te zorgen.

Bij het invullen van zo'n scan ligt automa-tisme op de loer. “Blijf altijd nadenken. Het gaat niet om het invullen van lijstjes, maar om het vermijden van ongevallen en voorkomen dat collega's ziek worden van het werk.”

Praktijk

Het beste beleid ontstaat wanneer scholen voldoende tijd nemen om zich af te vragen op welke wijze de arbeids-omstandigheden de kwaliteit van het onderwijs bevorderen of juist belem-meren. Het verzuim onder docenten en conciërges ligt al tientallen jaren hoger dan het Nederlands gemiddelde. Er zijn veel signalen dat de werkdruk en stress te groot zijn. Docenten klagen dat ze teveel leerlingen in de klas hebben. Daardoor krijgt niet iedere leerling de aandacht die hij verdient. Onvoldoende toezicht bij praktijkvakken kan leiden tot ongevallen met leerlingen. “Bij dergelijke klachten

Rick van Workum, programmaleider Veilig, gezond & vitaal werken

wordt maar zelden aan het arbeidsom-standighedenbeleid gedacht. Mijn advies zou zijn: doe een risico-inventarisatie en bekijk het eens van die kant. En bedenk: in een veilige en prettige werkomgeving kun je meer energie besteden aan goed onderwijs.”

Sites per sector:

PO: www.arbocatalogus-po.nl en www.arbomeester.nl
VO: www.arbocatalogus-vo.nl en www.arboscan-vo.nl
MBO: www.arbocatalogusmbo.nl
HBO: www.zestor.nl/thema/arbocatalogus-en-rie
WO: www.sofokles.nl/project/arbocatalogus

Arbocatalogus

Voor de arbeidsomstandigheden in Nederland geldt de Arbowet. Deze wet is door de sociale partners in het onderwijs uitgewerkt tot concrete normen en minimale eisen, neergelegd in een arbocatalogus. Iedere onderwijssector heeft een eigen arbocatalogus. De Inspectie SZW gebruikt deze als referentiekader bij inspecties.

Risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E)

Met een RI&E-instrument kunnen scholen de risico's van veiligheid en gezondheid van de medewerkers (en deels ook van de leerlingen) inventariseren. In een 'Plan van aanpak' worden maatregelen beschreven om de geconstateerde risico's aan te pakken. De tips en voorbeelden uit de arbocatalogus kunnen daarbij een inspiratiebron zijn. Een actuele en getoetste RI&E is een basisverplichting uit de Arbowet.

Voion

Voion staat voor Voortgezet Onderwijs In Ontwikkeling en wordt bestuurd door de sociale partners. Voion zet zich in om vraagstukken op te lossen op het gebied van arbeidsmarkt, loopbaan, professionalisering en veilig, gezond en vitaal werken.

Dit artikel wordt u aangeboden door:

Voion
www.voion.nl
Tel. 045 – 579 6024